

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SŽa/6/2014
Identifikačné číslo spisu:	1014200005
Dátum vydania rozhodnutia:	06.03.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1014200005.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: M. B., narodeného XX. U. XXXX, štátneho príslušníka Turecka, v čase zaistenia umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, zastúpeného Mgr. Jarmilou Várgovou, advokátkou so sídlom v Lovči, ul. Geronettova č. 131, pracovisko Bratislava, Ul. Brečtanova č. 21, proti odporcovi: Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície policajného zboru Bratislava, Hrobákova 44, Bratislava, o zaistenie, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 7. decembra 2013, sp. zn. PPZ-HCP-BA6-174-011/2013-AV, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/2/2014-32 zo 14. januára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/2/2014-32 zo dňa 14. januára 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred prvostupňovým správnym orgánom

Rozhodnutím Prezídia Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície policajného zboru Bratislava, Hrobákova 44, Bratislava zo dňa 7. decembra 2013, sp. zn. PPZ-HCP-BA6-174-011/2013-AV odporca v zmysle § 88 ods. 1 písm. c/ zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) rozhodol o zaistení navrhovateľa dňom 7. decembra 2013 o 17.00 hod. na účel zabezpečenia prípravy jeho prevozu podľa Nariadenia Rady (ES) č. 343/2003.

Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov bola dĺžka doby zaistenia stanovená do 7. februára 2014 a navrhovateľ bol umiestnený do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove.

V odôvodnení rozhodnutia odporca doslovne opísal vysvetlenie podané navrhovateľom po obmedzení jeho osobnej slobody 7. decembra 2013 za prítomnosti tlmočníka, v ktorom opísal svoje putovanie po

Európe od roku 2006, kedy opustil Turecko a prechádzal niekoľkými štátmi Európskej únie, pričom v niektorých sa zdržal i dlhší čas a v niektorých požiadal dokonca o medzinárodnú ochranu s odôvodnením, že nechce slúžiť vo vojsku moslimského štátu, pretože je kresťan.

II.

Odvolanie - návrh na začatie konania

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie (krajskému súdu doručené 27. decembra 2013) navrhovateľ, ktorým sa domáhal zrušenia rozhodnutia odporcu o zaistení a vrátenia veci odporcovi na ďalšie konanie. Rozhodnutie považoval za nezákonné z dôvodu uvedeného v § 250j ods. 2 písm. c/, d/ OSP, teda z dôvodu, že zistenie skutkového stavu je nedostatočné na posúdenie veci a pre nepreskúmateľnosť, nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Namietal najmä to, že v konaní nebolo dostatočne preukázané riziko úteku a rovnako tento dôvod použitý vo výroku napadnutého rozhodnutia nebol náležité, resp. vôbec uvedený v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a tým je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné.

III.

Konanie pred krajským súdom

Krajský súd v Bratislave na základe podaného odvolania proti rozhodnutiu odporcu navrhovateľom podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 OSP v spojení s § 250l ods.1 a 2 OSP v intenciách zákona č. 404/2011 Z. z. preskúmal napadnuté rozhodnutie a dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný, napadnuté rozhodnutie a postup správneho orgánu sú v súlade so zákonom.

Rozsudok odôvodnil v podstate tým, že Ústava SR zaručuje osobnú slobodu v článku 17. Právo na osobnú slobodu patrí k najzákladnejším ľudským právam, garantuje ho nielen Ústava SR, ale aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 5 ods. 1). Dôvodom pre zásah, t. j. pozbavenia osobnej slobody je v zmysle čl. 5 ods. 1, písm. f/ zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osobnej slobody osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhodenie alebo vydanie. Každý, kto bol pozbavený slobody, musí mať právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je toto pozbavenie nezákonné. Osobe pozbavennej osobnej slobody sa zaručuje tiež právo na periodickú kontrolu dôvodnosti ďalšieho trvania tohto obmedzenia. Obmedzenie osobnej slobody je možné iba na základe zákona, pričom obmedzenie musí rešpektovať princíp proporcionality v kolízii stojacich ústavne chránených hodnôt. Obmedzenie základného práva je možné len z dôvodu, ktorému s ohľadom na ústavný poriadok možno priznať obdobnú relevanciu, akú má obmedzené základné právo. Takýmto dôvodom v zásade bude iné základné právo, alebo ústavou ustanovený verejný záujem. Obmedzenie musí obstať z hľadiska vhodnosti dosiahnuť sledovaný cieľ. Nemožno opomenúť, že je potrebné skúmať tiež otázku potrebnosti, nevyhnutnosti takéhoto obmedzenia, t.j. či vo vzťahu k cieľu nemožno tento dosiahnuť inými normatívnymi prostriedkami, ktoré by obmedzovali dotknuté základné právo v menšej intenzite.

Zo skutkového stavu veci, v dostatočnej miere zistenej odporcom vyplynulo, že navrhovateľ je štátnym príslušníkom Turecka, bez cestovného dokladu. Na území Slovenskej republiky má neoprávnený pobyt. Je ženatý. Na území Slovenskej republiky nežijú jeho rodinní príslušníci. Partnerka F. O. je českej národnosti, má trvalé bydlisko v Prahe, nezdržuje sa na našom území. Dieťa zo vzťahu s touto partnerkou sa nenarodilo a nezdržuje na území SR.

Navrhovateľ požiadal o udelenie azylu vo viacerých štátoch ES (Taliansko, Rakúsko overené cez Eurodac, Nemecko, Švédsko, Nórsko); na území SR o udelenie azylu nepožiadala.

Nemecká spolková republika sa rozhodla navrhovateľa prijať späť v zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 343/2003.

S ohľadom na tento skutkový stav bolo preskúmané rozhodnutie vydané v súlade s § 88 ods. 1 písm. c/ zákona v znení do 31. decembra 2013 na účel zabezpečenia prevozu navrhovateľa podľa Nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 do krajiny, v ktorej o udelenie azylu požiadal, pričom NSR navrátenie navrhovateľa akceptovala. Odporca preto rozhodol o zaistení navrhovateľa v súlade so zákonom, pričom danosť rizika úteku u navrhovateľa vyplýva jednak priamo zo znenia § 88, ods. 2 zákona v znení do 31.

decembra 2013 (neoprávnený pobyt), jednak z doterajšieho správania sa navrhovateľa. Navrhovateľ opakovane opustil krajiny, v ktorých o azyl požiadal, s úmyslom dosiahnuť povolenie na podnikanie používal falošnú identitu (Švédsko), nepravdivo deklaroval stratu osobných dokladov na území Rakúska, neakceptoval návrat do Turecka a uniesol civilné lietadlo (Albánsko). Riziko úteku je podľa názoru krajského súdu zvýšené tiež tou skutočnosťou, že v čase zaistenia tehotná partnerka navrhovateľa, ktorú z Rakúska cez naše územie mienil sprevádzať do Ostravy, sa už na našom území nenachádza.

K obmedzeniu osobnej slobody navrhovateľa, teda k zásahu do jednej zo základných slobôd, došlo na základe zákona; napadnuté rozhodnutie podlieha súdnemu prieskumu v urýchlennom konaní (§ 250sa OSP). Existujúca právna úprava, či už v zákone o pobyte cudzincov alebo v Občianskom súdnom poriadku korešponduje teda citovanému medzinárodnému dohovoru i úijnému právu.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, krajský súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie odporcu ako i konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, bolo v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, v plnej miere rešpektujúc ústavnoprávny aspekt tohto rozhodnutia, ktorým sa nepochybné zasiahlo do osobnej slobody navrhovateľa.

Krajský súd v Bratislave však doplnil, že pre riadne odôvodnenie rozhodnutia, vydaného v správnom konaní, nemožno považovať za postačujúce, ak sa do odôvodnenia bez ďalšieho vyhodnotenia uvedie obsah výpovede účastníka (dôkaz), i keď z nej vyplýva existencia rizika úteku v zmysle § 88, ods. 2 zákona. S ohľadom na relatívnu novosť inštitútu zaistenia v našom právnom poriadku i skutkový stav veci, ktorý v plnej miere odôvodňuje zaistenie navrhovateľa ako i skutočnosť, že pri každom zrušení rozhodnutia o zaistení súdom z akéhokoľvek dôvodu (teda i podľa Správneho poriadku) je potrebné rozhodnúť i o prepustení osoby zo zaistenia (§ 250sa, ods. 7 OSP), súd preskúmané rozhodnutie odporcu potvrdil (§ 250q, ods. 2 OSP).

IV.

Odvolaie

Proti uvedenému rozsudku Krajského súdu v Bratislave podala právna zástupkyňa navrhovateľa (už v čase jeho neprítomnosti na území Slovenskej republiky) v zákonnej lehote odvolanie a žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu, zrušil rozhodnutie odporcu a vec mu vrátil na nové konanie. Považovala rozsudok krajského súdu za nezákonný v zmysle § 205 ods.2 písm. b/ a f/ OSP, teda že súd nesprávne právne posúdil vec a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Poukázala najmä - opakovane - na nedostatočne preukázané riziko úteku navrhovateľa a takisto na nedostatočné odôvodnenie tohto rizika v preskúmanom napadnutom rozhodnutí o zaistení.

Odporca považoval rozsudok krajského súdu za vecne správny a podotkol, že už v čase podávania opravného prostriedku proti rozsudku bol navrhovateľ vydaný policajným autoritám Turecka.

V.

Konanie na odvolacom súde

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súde na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 OSP sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 2 OSP). Rosudok bol verejne vyhlásený dňa 6. marca 2014.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol jednomyseľne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 v spojení s § 250l ods. 2 OSP s poukazom na § 221 ods. 1 písm. h) OSP.

Podľa § 88 ods. 1, písm. c/ zákona o pobyte cudzincov v znení účinnom do 31. decembra 2013 policajt

je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel zabezpečenia prípravy jeho prevozu podľa osobitného predpisu / Nariadenie Rady (ES) č. 343/2003 /, ak existuje riziko jeho úteku.

Podľa § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

Z obsahu administratívneho spisu bolo zistené, že navrhovateľ bol rozhodnutím odporcu sp. zn. PPZ-HCP-BA6-174-011/2013-AV zo dňa 7. decembra 2013 vydaného o 17.00 hod. zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najneskôr do 7. februára 2014. Navrhovateľ je štátnym príslušníkom Turecka, bez cestovného dokladu. Na území Slovenskej republiky sa nachádza neoprávnene. Je ženatý. Na území Slovenskej republiky nežijú jeho rodinní príslušníci. Partnerka F. O. je českej národnosti, má trvalé bydlisko v Prahe, nezdržuje sa na území Slovenskej republiky. Dieťa zo vzťahu s touto partnerkou sa zatiaľ nenarodilo a nezdržuje na území Slovenskej republiky.

Navrhovateľ požiadal o udelenie azylu vo viacerých štátoch ES (Taliansko, Rakúsko overené cez Eurodac, Nemecko, Švédsko, Nórsko); na území Slovenskej republiky o udelenie azylu nepožiadaval.

Z vysvetlenia podaného navrhovateľom pred vydaním rozhodnutia o zaistení vyplynulo, že pobýval po dlhší čas v rôznych krajinách Európy (Švédsko, Nemecko, Rakúsko, Taliansko), podnikal, uniesol lietadlo pri pokuse o jeho navrátenie do Turecka atď. Niektoré z týchto tvrdení sa v krátkom čase podarilo verifikovať správnym orgánom rozhodujúcim o zaistení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedenej právnej veci zdôrazňuje, že neuniklo jeho pozornosti, právnou zástupkyňou navrhovateľa namietané nedostatočné preukázanie rizika úteku navrhovateľa a tiež nedostatočné odôvodnenie tohto rizika v napadnutom rozhodnutí o zaistení.

Odvolačný súd však po preskúmaní napadnutého rozhodnutia i konania, ktoré mu predchádzalo zistil, že navrhovateľ bol kontrolovaný 6. decembra 2013 v hoteli Lindner v Bratislave. Bol bez dokladov totožnosti, ktorú nevedel preukázať a preto bol predvedený za účelom zistenia totožnosti. Po jej neúplnom zistení, pretože navrhovateľ vystupoval vo viacerých štátoch EÚ pod viacerými odlišnými menami a priezviskami, uvádzal rôzne dátumy narodenia a skonštatovaní, že sa na území Slovenskej republiky nachádza neoprávnene, prepustením hrozilo riziko úteku, najmä preto, že navrhovateľ nemal a nemá žiadne väzby na území Slovenskej republiky a nepožiadaval na jej území o medzinárodnú ochranu. Navyše osobné vzťahy ho viažu k Turecku, resp. k Českej republike, kde sa zrejme zdržuje jeho tehotná priateľka.

Tieto dôvody a úvahy správne rezultovali do rozhodnutia o zaistení, i keď, ako už správne skonštatoval krajský súd, nenašli vyjadrenie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

Podľa názoru odvolacieho súdu to však nemá vplyv na podstatu rozhodnutia a jeho vecnú správnosť. Zrušenie takéhoto rozhodnutia by pre tento nedostatok preto neprichádzalo do úvahy, nielen z dôvodu, že navrhovateľ sa už na území Slovenskej republiky nenachádza, ale znamenalo by to i stotožnenie sa s tvrdením právnej zástupkyne, že u navrhovateľa neexistovalo riziko úteku, čo sa nezhoduje so zisteným skutkovým stavom.

Z týchto dôvodov najvyšší súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako zákonný a vecne správny stotožňujúc sa s konštatovaním nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktoré však nerezultovalo v jeho úplnú nezákonnosť a teda ani nevyhnutnosť jeho zrušenia.

VI.

Trovy konania

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníci konania nemajú právo na náhradu trov konania, nakoľko navrhovateľ v konaní úspech nemal a odporcovi zo zákona nárok na náhradu trov konania nepatrí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.